

FIȘA DISCIPLINEI

Ritmul – modalitate de exprimare a armoniei în icoană

Anul universitar 2026 – 2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii / Calificarea	Artă creștină
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Ritmul – modalitate de exprimare a armoniei în icoană			Codul disciplinei	OMR4013
2.2. Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Claudia Cosmina Trif				
2.3. Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. Claudia Cosmina Trif				
2.4. Anul de studiu	2	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu		2.8. Tipul disciplinei	Disciplină de specializare (DS)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					36
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					70
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					3
Alte activități					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				152	
3.8. Total ore pe semestru				200	
3.9. Numărul de credite				8	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Condiții specifice atelierului de pictură</i>	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	<i>Condiții specifice atelierului de pictură</i>	

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP3	Definește abordarea artistică
CP5	Adună materiale de referință pentru opera de artă
CP13	Dezvoltă un cadru artistic
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Organizează informații, obiective și resurse. Organizes information, objects, and resources.
CT2	Se exprimă într-un mod creativ. Expresses themselves in a creative way.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP3	12. Absolventul cunoaște fundamentele teologice și estetice ale abordărilor stilistice și conceptuale. 12. The graduate knows the theological and aesthetic foundations of stylistic and conceptual approaches.	12. Absolventul redactează texte de prezentare (artist statements) care explicitează opțiunile sale iconografice și stilistice. 12. The graduate writes presentation texts (artist statements) that explain their iconographic and stylistic choices.
CP5	15. Absolventul cunoaște sursele de documentare biblice, liturgice, patristice și iconografice relevante. 15. The graduate knows relevant biblical, liturgical, patristic and iconographic documentation sources.	15. Absolventul identifică, colectează și organizează materialele de referință necesare unui proiect. 15. The graduate identifies, collects and organises the reference materials needed for a project.
CP5	16. Absolventul cunoaște criteriile de evaluare critică a materialelor de referință. 16. The graduate knows the criteria for critical evaluation of reference materials.	16. Absolventul corelează informațiile vizuale și textuale pentru fundamentarea conceptului artistic. 16. The graduate correlates visual and textual information in order to substantiate the artistic concept.
CP13	27. Absolventul cunoaște rolul cadrului artistic în receptarea mesajului creștin. 27. The graduate knows the role of the artistic framework in receiving the Christian message.	27. Absolventul concepe cadre artistice care susțin și potențiază sensul lucrărilor. 27. The graduate conceives artistic frameworks that support and enhance the meaning of works.
CP13	28. Absolventul cunoaște tipuri de prezentare a artei creștine în spații liturgice și expoziționale. 28. The graduate knows types of presenting Christian art in liturgical and exhibition spaces.	28. Absolventul proiectează parcursuri vizuale și puncte de focalizare pentru public. 28. The graduate designs visual pathways and focal points for the public.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)

învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

Studentul cunoaște principiile ritmului în compoziția icoanelor, incluzând simbolistica și rolul acestuia în armonia vizuală.
Studentul cunoaște etapele stilistice ale icoanei și modul în care ritmul a fost integrat și reinterpretat în diferite perioade artistice.
Studentul cunoaște conexiunile dintre ritm, Estetică, Istoria artei și Teologie, pentru a înțelege mai bine contextul cultural și spiritual al icoanei.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
Studentul este capabil să analizeze și identifice expresia ritmului în etapele stilistice ale icoanei.
Studentul este capabil să aplice principiile ritmice în propria creație artistică, îmbinând tehnicile tradiționale cu cele moderne.
Studentul este capabil să folosească limbajul de specialitate pentru a argumenta alegerea compozițională și aplicarea ritmului în lucrările iconografice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Curs introductiv	Prelegere, expunere de material didactic.	4 ore fizice
2. Identificare elementelor estetice/plastice de canon specifice iconografiei	Prelegere, expunere de material didactic, vizualizare, exemplificare	6 ore fizice
3. Prezentarea unui grup de iconari contemporani marcanți pentru arta iconografică	Prelegere, expunere de material didactic, vizualizare, exemplificare	6 ore fizice
4. Identificare și propunere de elemente de noutate în limbajul icoanei	Prelegere, expunere de material didactic, vizualizare, exemplificare	12 ore fizice
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Scurtă prezentare a etapelor stilistice ale icoanei	Dialog, vizualizare, exemplificare.	4 ore fizice
2. Identificarea elementelor estetice/plastice de canon din una dintre icoanele Maicii Domnului Hodighitria de sec. XVI	Lucrare practică	6 ore fizice
3. Prezentarea unui grup de iconari contemporani marcanți pentru arta iconografică	Lucrări practice	6 ore fizice
Bibliografie		
CAVARNOS, Constantine, <i>Ghid de iconografie bizantină</i> , Ed. Sophia, București, 2005.		
SENDER, Egon, <i>Icoana, imaginea nevăzutului</i> , Ed. Sophia, București, 2005.		
GUSEV N., DUNAEV M., KARELIN R., <i>Îndrumar iconografic</i> , Ed. Sophia, București, 2007.		
BIGHAM, Stephane, Pr., <i>Icoana în tradiția ortodoxă</i> , Ed. Theosis, 2016		
MIHALCU, Mihail, <i>Fața nevăzută a formei și a culorii</i> , Editura Tehnică, București, 1996		
MUREȘAN Vianu, <i>Simbolul, Icoana, Fața</i> , Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2006;		
GUÉNON, René <i>Simboluri ale științei sacre</i> , traducere de Marcel Tolcea și Sorina Șerbănescu, Editura Humanitas, București, 1997		
STĂNILOAE, Dumitru, <i>Considerații în legătură cu Sfintele Icoane, în O teologie a icoanei</i> , Ed. Anastasia, București, 2005		
USPENSKI, Leonid, <i>Teologia icoanei în Biserica Ortodoxă</i> , Ed. Anastasia, 1994		

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

9. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluarea finală</i>	<i>Susținerea printr-o expunere orală a preoiectului elaborat pe parcursul semestrului.</i>	40%
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	<i>Verificarea lucrărilor aplicative realizate pe parcursul semestrului</i>	60%
		<i>Implicarea activă la orele de atelier</i>	10%
10.6 Standard minim de performanță:			
<ul style="list-style-type: none"> Cunoașterea principalelor elemente estetice/plastice de canon iconografic 			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁴

	☐ Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
								Nu se aplică nici o etichetă
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒

Data completării:

09.12.2025

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....

⁴ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.